

Η ΦΥΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΦΡ. ΠΙΝΤΕΖΗ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΟΤΩΝ
ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ—ΕΠΙΣΤΗΜΗ—ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Συνεργάται εἰσι δεκτοὶ πάντες. Δημοσιούνται τὰ ἐγκρινόμενα ἔργα, καὶ αἱ εἰκόνες συνεργατῶν καὶ καλλιτεχνμάτων. Ἀγγελλίαι μετ' εἰκόνων. Συνδρομαὶ δεκταὶ εἰς χαρτονομίσμα παντὸς ἔθνους.

Ἐκαστον φύλλον λεπτὰ 15. Πώλησις εἰς τὰ κίβνια καὶ πρακτορεία. Τόμοι ἀπλ. δρ. 8, χρυσῶδ. 10. Ἔως φρ. 14. Οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι μέρος δωρεάν εἰς τὰ λαγύρα καὶ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῆς «Φύσεως».

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ ΑΡΙΘ. 2.— ΣΥΝΔΡΟΜΗ Ἐν Ἑλλάδι ἔτησίᾳ Δρ. 8.— Ἐξωτερικῶν ἔτησίᾳ Φρ. 12.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Πόλεμος. (μετ' εἰκόνας) ὑπὸ Π. Κορωναίου.—Τὸ ὑδραυλικὸν ζήτημα τῆς πόλεως. Ἀνακάλυψις ὕδατων (μετ' εἰκόνων) ὑπὸ Φρίκ.— Ἐν ἄστρον ὑπὸ Η.— Τὸ στοιχεῖον (ποίημα τοῦ Goethe) ὑπὸ Στ. Δ. Βάλβη.— Ἡ Ἀγγλῆ ὑπὸ Ἀλεξ. Γιακουμίδου.— Ἀετλοῦν ὄφθαλμοι. Σύγχρονον ἱστορικὸν διήγημα (μετ' εἰκόνων) ὑπὸ Ροῦ.— Καὶ ἄρα Χάλκη (ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς μου) ὑπὸ Γ. Δ. Α.— Ὁ μοναχὸς ὑπὸ Κ. Δ. Λιδιεράτου.— Ἡ ὄφρα νῆ ξίνη, ὑπὸ Γ. Παπουλά.— Ἐπιστημονικὸν παίγιον. Πείραμα ἀδρανείας, ὑπὸ Φ. Π.— Ἀλληλογραφία τῆς «Φύσεως».— Αἰνίγματα.— Γνωστοποιήσεις.— Ἀγγελλίαι.

ΠΟΛΕΜΟΣ

ΠΟΛΕΜΟΣ ἐπιγράφεται ἡ περισπούδαστος διατριβὴ τοῦ γενομένου ἐργάτου τῆς στρατιωτικῆς τέχνης, κ. Πάνου Κορωναίου. Ἡ ἐπιζήλος δεξιότης μετ' ἧς ἐν μὲν τῷ πολέμῳ τὸ ἀσπληγὸν χειρίζεται ἔπιφος, ἐν δὲ τῇ εἰρήνη τῇ γλαφυρᾷ του γραφίδι, παριστῶσι πρὸ ἡμῶν τὴν σεβαστὴν τοῦ εὐγενοῦς τῆς πατρίδος στρατιωτικῆς εἰκόνα, μετ' ἡν ἐπερήφανον ἐκείνην μεγαλοπρέπειαν ἦν τῷ ἐνεγάρῳ αἱ ἐν τοῖς ἑλληνοικαῖς καὶ εὐρωπαϊκοῖς ἀγῶσιν ἀντάξια τῆς μεθοδίου του καρδίας πράξεις. Ἡ ἔνθερος ὑπὲρ τῶν ἔθνικων ἀγῶνων δράσις του καὶ αἱ μετ' αὐταπαρνήσεως ὑποχρεώσεις αὐτοῦ τῷ ὄφειλετ ἡ εὐγνώμων πατρίς, εἶναι ἡ ἱερωτέρα ἀμοιβὴ ἡ τιμῶσα αὐτὸν οὐχὶ ὀλιγώτερον καὶ τῶν παρασημῶν, ἀ κέκτηται, καὶ ἅτινα ὁμοῦ μάλιστα ἀναμένουσι νὰ κοσμηθῶσι τὰ γενναῖα του στήθη].

Διευθυντῆ
Περιοδικῶ «ἡ Φύσις».

Κατὰ πρῶτον ἐκφράζω ὑμῖν τὰς ὑποχρεώσεις μου διὰ τὴν φιλόφρονά ἐπιστολήν ὑμῶν, δι' ἧς ζητεῖτε παρ' ἐμοῦ διατριβὰς τινας, ὅπως καταχωρισθῶσιν εἰς τὸ ἀξιόλογον περιοδικὸν σύγγραμμά σας. Καίτοι αἱ ἀσχολίαι μου δὲν με ἐνθαρρύνουσι νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν εὐγενῆ ἐπιθυμίαν ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ μὴ θέλων νὰ ἀρνηθῶ τὴν μικρὰν συνδρομήν μου, διαβιβάζω ὑμῖν περίληψιν τῆς διαλέξεως ἣν ἀπήγγειλα εἰς τὴν «Στρατιωτικὴν Λέσχην» πρὸς τοὺς συναδέλφους μου Ἀξιωματικούς.

Τὸ θέμα τοῦ λόγου μου εἶνε περὶ εἰρήνης καὶ πολέμου καὶ τῶν μέσων δι' ἃν διεξάγεται ὁ πόλεμος, ὅστις φαίνεται νὰ ἐνυπάρχῃ εἰς τὴν φύσιν τοῦ πλανήτου ἡμῶν, ὡς ἐκφράζομαι εἰς τὸ καίμενον. Τοῦτο βεβαίως εἰς τῶν μεγάλων στρατηγῶν καὶ σοφῶν συνάμα ἀνδρῶν τῆς καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς, ὁ Μέγας λέγω Φριδερικός τῆς Πρωσίας, εἶπὼν: «ἡ εἰρήνη εἶνε τὸ δυνερον τῶν σοφῶν ὁ πόλεμος εἶνε ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος».

τῆτος». Ἄλλος δὲ τις, πολὺ πρὸ αὐτοῦ καὶ κάλλιον αὐτοῦ διὰ τὸ σύντομον καὶ ἀκριβὲς τοῦ λόγου, Ἕλλην οὗτος, ὁ Ἡράκλειτος, ἐξέφρασε τὸ αὐτὸ διὰ τῶν ἀκαλοῦθων λέξεων:

«Πόλεμος πάντων πατήρ.
Ἐξετάσομεν αὐτόν.»

Πόλεμος, ἡ ἀρμονικὴ κατὰ τὴν ἐκφρασίαν, δεινὴ ὁμοῦ κατὰ τὴν ἐννοίαν λέξις αὕτη, εἶνε λέξις συνταράσσουσα τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰ μυχιαστάτα αὐτοῦ. Λέξις καταστρέφουσα καὶ ἐξευγενίζουσα, ταπεινοῦσα καὶ ἀνυψοῦσα, φέρουσα θάνατον καὶ ζωὴν, λέξις τέλος αἰωροῦσα τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου, ὑπεράνω τῆς ταπεινῆς καὶ προσκαίρου ὑπάρξεως αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἐὰν ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν ἵνα ὀδηγηθῶμεν εἰς τὴν κρίσιν ἡμῶν, βεβαιούμεθα περὶ τῆς μοίρας ταύτης τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ ἀπὸ τοῦ ἀρχέγονου ἀνθρώπου μέχρις ἡμῶν παράδοσις, παριστῶσιν ἀδελφοὺς ἐρίζοντας, φυλάς συγγενεῖς καταπολεμουμένας, ἔθνη κατόπιν αἱματοκυκλιόμενα καὶ τέλος τανῦν λαοὺς ὀλοκλήρους ἐξ' ἑκατομμυρίων ἀριθμουμένους, ἀλληλοσφαζομένους διὰ τὴν ὑπαρξίν. Ἡ μυθολογία αὐτῶν ἀρχαίων ἀνθρώπων, ἧτις ἔχει τὰ διδάγματα τῆς, παριστῶσι τοὺς θεοὺς ἐρίζοντας καὶ τοὺς ἰσχυροτέρους καταβάλλοντας τοὺς ἀσθενεστέρους.

Τὶ ἐγένοντο τὰ κραταιὰ καὶ πεπολιτισμένα ἔθνη τῆς ἀρχαιότητος, οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Βαβυλώνιοι, οἱ Μῆδοι, οἱ Πέρσαι, οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ Αἰγύπτιοι; Ἐξῆσαν καὶ ἀπέθανον ὡς ὁ ἄνθρωπος, γενόμενα λεία ἄλλων μᾶλλον εὐρώστων λαῶν, καὶ τούτων πάλιν ἐγκαταλιπόντων τὴν θέσιν των εἰς ἄλλα.

Π. ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ
Ἀντιστράτηγος

Αφ' ἧς ἔχομεν γινώσκιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπου, γνωρίζομεν ὅτι ὁ πρῶτος πολιτισμὸς αὐτοῦ ἔσχε τὴν κοίτην του εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τὸ μεταίχμιον μεταξύ αὐτῆς καὶ τῆς Ἀφρικῆς, τὴν Αἴγυπτον. Ἀπ' αὐτῶν μετέβη εἰς τὰς πλησιέστερον κειμένας χώρας, οἷαι ἦσαν τὰ παράλια τῆς Μεσογείου θαλάσσης, κατόπιν αἱ ἐν αὐτῇ νῆσοι καὶ τέλος ἡ ἐφ' ὧν τούτων ἐπικειμένη Ἑλλάς. Μεταξὺ τῶν κατοίκων ὧν τῶν μερῶν τούτων ἐδράξατο τὸ σκῆπτρον ἡ χώρα αὕτη, ἣν καὶ ἡμεῖς κατοικοῦμεν, καὶ ἐτελειοποίησε τὸ ἔργον τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὸν βαθμὸν ἐν γνωρίζομεν, καὶ ὅστις ἀποβαυμάζεται ἀφ' ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἀφοῦ μετὰ ἀγῶνας αἰῶνων μεταξύ τοῦ ἐκπνεύοντος ἀρχαίου καὶ τοῦ ἀναφανέντος νεωτέρου πολιτισμοῦ, διέσπειρεν ἡ Ἑλλάς τὸν καρπὸν εἰς τὸν περιστοιχούντα αὐτὴν κόσμον, εἰσήγαγε καὶ αὕτη κεκοπιακυῖα ἐκ τῆς καταπληκτικῆς ἐργασίας, ἣν ἐξέπνευσε. Ἐκτοτε τὸ σκῆπτρον, ὅχι μόνον τοῦ πολιτισμοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου μετεβιβάσθη εἰς τὴν Ἰταλίαν τὴν ἀπ' αὐτῆς πάλιν τῆς Ἑλλάδος μορφώσασαν καὶ ἐκ τούτου ὀνομασθεῖσαν: Μεγάλην Ἑλλάδα. Ἀφοῦ καὶ αὕτη διήνησε τὸ στάδιόν τῆς, ἐπῆλθε σύγχυσις καὶ στάσις τῆς ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπου ἀλλ' εὐτυχῶς διὰ τὴν ἀνθρωπότητα εἰς ἀληθῶς μέγαν ἀνὴρ. Κωνσταντῖνος Α' ὑπὸ τοῦ νέου καὶ θεοῦ θρησκείματος ἐμπνευσθεὶς καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ παρελθόντος δὴγούμενος, μετέφερε τὸν θρόνον του καὶ μετ' αὐτοῦ τὸν διασωζόμενον εἰσέτι Ἰταλικὸν πολιτισμὸν εἰς τὴν χώραν, ἣτις τοσαῦτα διεπράξατο ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἣτις διέσωσε λεληθῶς σπέρματα αὐτοῦ.

Ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ εἶπον ἀποροῦντες, ὅποια τύχη ἀπέκειτο τάχα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἐάν ἡ ἐμπνευσις αὕτη τοῦ μεγάλου Ἀυτοκράτορος δὲν ἐπήρχετο εἰς αὐτόν. Ὁπωδιόποτε τὸ θαῦμα ἐγένετο καὶ ὁ πολιτισμὸς διεσώθη ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου, ὅστις καὶ ἔσπειρε πρῶτος. Ἀφοῦ ἐπὶ δώδεκα αἰῶνας ἐπάλασε γιγάντιον ἀγῶνα καὶ ἐφύτευσε βαθέως τὸν σπόρον, ἐξέπνευσε καὶ οὗτος.

Ἀλλὰ καθὼς ὁ ἀνθρώπος μετὰ ἀγῶνα κοπιῶδη αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ἀναπαυθῆ, οὕτω καὶ τὰ ἔθνη. Ἦτο ἀληθῶς ἡ ἐποχὴ ἐκείνη, διὰ δευτέραν φοράν ἐποχὴ σύγχυσεως καὶ κριματῶν καὶ ἡμιδάρβαρος ἀλλ' ὑποκάτω τῆς ζύμης εἰργάζετο διὰ νὰ παράξῃ τὸν ἄρτον, ὅστις ἐμελλε νὰ θρέψῃ τὸν νέον κόσμον. Πάντες ἦλθον εἰς ἐπαφὴν, ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἐκ δυσμῶν, ἐξ ἄρκτου καὶ μεσημβρίας καὶ ἐπάλασαν τίς πρῶτος νὰ ἀρπάξῃ τὴν κληρονομίαν τοῦ θανόντος. Ἀφοῦ τέλος ὁ ἰσχυρότερος καὶ ἀγριώτερος ἔλαβε τὸ καλεῖτερον μέρος, ἕκαστος ἀπῆλθε εἰς τὰ ἴδια. Ἀλλὰ τότε, ἰλθούσης τῆς σκέψεως μετὰ τὴν παῦσιν τῆς θυέλλης, πάντες οἱ ἄλλοι διέγνωσαν τὸν κίνδυνον ὅστις περιέζωσεν αὐτούς, καὶ ἤρξαντο διαλογιζόμενοι καὶ ἐργαζόμενοι τίνι τρόπῳ νὰ ἀποσοδηώσωμεν αὐτόν. Ὁ φόθος τοῦ κινδύνου ἔσωσε τὸν κόσμον.

Πάλιν ὅμως εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην καὶ θνησκῶν ὁ βυζαντιακὸς καρπὸς ἐμελλε νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀναγέννησιν. Παράδοξον φαίνομεν! Ἡ Ἀσία καὶ Ἀφρικὴ ἐφάνησαν ἀνίκανοι νὰ θρέψωσι καὶ ἀναδώσωσι τὸν καρπὸν. Εἶνε τάχα ἀνίκανοι διὰ παντός νὰ παραγάγωσι ἀνώτερον τι ἐκείνου τοῦ ὀλίγου, ὅπερ κατὰ πρῶτον παρήγαγον, ἢ ἡ νέα σειρά αὐτῶν δὲν ἦλθεν εἰσέτι; Καὶ τίς οἶδεν! Ἴσως ἡ γενομένη τανῦν πρὸς τὰς δύο ταύτας ἡμίστευσις μεταναστευσις ἐγκυμονεῖ ὄμοιον τοῦ φαινομένου, ὅπερ εἶδομεν εἰς τὸν ἀνακαλυφθέντα ὑπὸ τοῦ Κολόμβου νέον κόσμον, ὅστις εἰς τὸ διάστημα τριῶν μόνον αἰῶνων παρήγαγεν ἐργασίαν, ἣν ἄλλοτε ἐπὶ χιλιάδας ἐτῶν δὲν παρήγαγεν ὁ κόσμος.

Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Οἱ ἐκ τῆς καταλύσεως τοῦ βυζαντακίου κράτους φυγάδες, ἐπόμενον ἦτο νὰ καταφύγωσιν ἐκεῖ ὅπου εἶχε στήσει τὸ κράτος τοῦ ὁ χριστιανισμὸς. Ἡ βαρβαρότης, τὰ ἦθη, τὰ αἰσθηματά τῶν νέων κυρίων, οὐδαμῶς συνεβιάζοντο μετὰ τῶν καυχημάτων τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ εὐσις εἶχεν ἦδη μνησθῆ, ἐκ τῆς συνεχοῦς μετὰ τοῦ βυζαντιοῦ σχέσεως, πολυμικρῆς τε καὶ

ἀλλῆς τέχνης καὶ παντός τοῦ τότε τελειότερου πολιτισμοῦ καὶ ἦτο ἐπιδεικτικὴ προόδου. Οἱ ἐπιδραμόντες ἐκ τῆς Ἀσίας ἄγριοι λαοὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, εἶχον ἦδη ἐγκατασταθῆ εἰς τὰς νέας χώρας ἀπὸ πολλοῦ, καὶ ὁ ἀποκατασταθεὶς ἀπαξ ἤθελε νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ καρπωθῆ, ὅτι ἀπέκτησεν. Ἀλλὰ τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ σύγχυσις καὶ ἀνάμιξις τῶν ἐπιδραμόντων ὁρῶν εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅστε ἐχρηιάσθησαν αἰῶνες ὅπως, ἐκκαθάρωσι τὰ διάφορα γένη ἐξ ὧν συνεκροτεῖτο ἡ μεταναστευσις αὕτη. Ἀλλὰ μὴ ὁ τελευταῖος Γαλλοπρωσσιακὸς πόλεμος δὲν εἶνε εἰσέτι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐκκαθάσεως ταύτης; Ὁ πόλεμος λοιπὸν μεταξύ τῆς ἀνθρωπότητος εἶνε ἰσκαί περρωμένος; Τοῦτο κίτται εἰς τὰς δέλτους τῆς αἰωνιότητος νὰ λευκανθῆ; ἀλλὰ, καθ' ὅσον ὑποπίπτει εἰς τὰς αἰσθήσεις μας, τὸ γενομένον μέχρι τοῦ νῦν μέλλει νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πολὺ εἰσέτι. Καὶ ἐάν ἀτενίσωμεν εἰς τὰ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν διαδραματιζόμενα, ἀναγκαζόμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι, ὅπερ ἐπιδιώκει τὰ νῦν ἡ Γερμανία καὶ θέλει ἐπιδιώκει καὶ ἡ γείτων αὐτῆς Ῥωσία, ὅταν φθάσῃ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς θέλει εἶσθαι ἴσως μᾶλλον ἀποτελεσματικόν, διότι συγκροτεῖται ἐκ πληθυσμοῦ πολὺ μεγαλειότερου καὶ νεώζοντος ἢ ὁ Γερμανικὸς.

Ἐνῷ ἡ Εὐρώπη ἐσφρίγα ἐκ νεότητος, ἡ Ἀσία καὶ ἡ Ἀφρικὴ διήγον ὕπνον γήδμω καὶ μόνον τανῦν, ὅτε ἡ ἀνάγκη τῆς ἐκχύσεως τοῦ πλεονάζοντος πληθυσμοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην, ἔσπειρε τὴν προσοχὴν αὐτῆς πρὸς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἤρξατο νὰ γίνηται λόγος. Οἱ πόλεμοι ὅθεν τῆς Εὐρώπης συνεκέντρωσεν ἅπασαν τὴν ἐργασίαν τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ εἰς αὐτὴν διεξήγοντο τὰ διάφορα ζητήματα αὐτῆς. Ἐγένοντο μὲν καὶ ἀλλαχῶ τῆς γῆς συρράξεις τῶν λαῶν, ἀλλ' αὐταὶ ἀντὶ προόδου ἔφερον καταστροφὴν καὶ ἐπιήρξανον τὴν σύγχυσιν. Καὶ τέλος ἐφθάσαμεν εἰς τὴν νῦν ἐποχὴν καθ' ἣν οἱ πόλεμοι ἀντὶ καταστροφῆς, φέρουσι τὴν προαγωγὴν τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς θέλομεν ἐξηγήσει εἰς ἄλλην ευκαιρίαν.

II. Κοροναὸς

ΤΟ ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

Εἰς προγενέστερον φύλλον τῆς «Φύσεως» διαπραγματευθέντες ἐν εἰδῇ εἰσηγήσεως τὸ ὑδραυλικὸν ζήτημα τῆς πόλεως, καὶ ὀμιλήσαντες περὶ ὑπάρξεως ἀφθόνων ὑδάτων ἐν τῷ ἄττικῳ λεκανοπέδιῳ καὶ περὶ τῆς ἀναποδράστου ἀνάγκης τῆς αὐτῆς ὑδάτων τῆς πρωτεύουσας, συμφώνως πρὸς τὰς ὁσημέραι ἐν καλπασιμῷ προοίους ἀνάγκας αὐτῆς, ἀκροθιγῶς ἐξεροῦσαμεν γνώμην περὶ τῆς ἐδυναμίας τῶν μέχρι τοῦδε δημαρχουσάντων πρὸς λύσιν τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος, καὶ εἶπομεν, ὅτι ὁ κ. Σουμαρίπας θεωρεῖται ἦδη ὁ κατάλληλος νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα, διότι καὶ εἰδικὸς εἶναι καὶ ἀνεκάθεν καταγίνεται εἰς τὰ ὑδραυλικά, καὶ ἔχει ἦδη ἐκπονήσει σχέδιον πρακτικώτατον τῆς ἀνιχνεύσεως τῶν ἀρχαίων ὑδραγωγείων ἐν τῷ ἄττικῷ ἰδάφει. Ἄλλως τε πολλὰκις ἐξέφρασε καὶ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως τὴν πεποιθησὶν του, ὅτι γνωρίζει κάλλιστα τὰς θέσεις ἐκεῖνας ἐνθεν πάνυ ἐφικτόν ἐστιν αἱ Ἀθῆναι νὰ πορίζωνται ἐπαρκῶς ὕδωρ ἀνευ σημαντικῆς δαπάνης. Ἐκτός δὲ τούτου καὶ ἐμπράκτως ἀπέδειξε τοῦτο ἰσχυρῶς, ὡς θέλομεν διαλάβει παρακατιόντες.

Πρὶν ἢ ἐν εἰσέλθωμεν ὅμως εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ προκειμένου, ἐπιτραπήτω ἡμῖν μικρὰ τις καὶ ἀναγκαῖα παράκλησις. Μετὰ λύπην ἀπὸ πολλοῦ παρετηρησάμεν καὶ ἐν τῷ τύπῳ καὶ παρὰ τοῖς ἀρμοδίαις καὶ παρὰ πολλοῖς συμπολίταις ἡμῶν ἀκατανόητον δυσπισσίαν, ἀκαταλόγηστον ἀντιπραξίαν καὶ ἐπιπόλαια μειδιάματα εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ πεποιθήσεις τοῦ κ. Σουμαρίπα, θεωρηθέντος ἴσως ὡς ἐπιπολαιῶς τυρβάζοντος περὶ ἀνύπαρκτον ἢ ἀνεπίδεκτον λύσεως ζήτημα καὶ ἀκριβῶς διὰ τοῦτο, ὑποθέτεμεν, δὲν ἐδόθη ἡ ἀπαιτουμένη σοβα-

ρότης, προσοχὴ καὶ ὄψεις εἰς τὰς ἐνεργείας του. Τὸ ζήτημα δὲ ἀτυχῶς ἔβαινε εἰς λήθην καὶ ἀκριβῶς διὰ τοῦτο θεωροῦμεν καθήκον νὰ ἐξετάσωμεν ἐν ὀλίγοις καὶ ἐξοκριθώσωμεν τὴν ἀλήθειαν, ἵνα προκαλέσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀντιφρονούντων καὶ τὴν ἀπόδειξιν τῶν ἰσχυρισμῶν των, ἐκτιθέντες ἐν πάσῃ τῇ δυνατῇ λεπτομερείᾳ τὰ πορίσματα καὶ τὰ φρονήματα τοῦ κ. Σουμαρίπα.

Ἦδη προβαίνομεν. Ἀναντιρρήτως οἱ κατὰ καιροὺς δημαρχοὶ τῆς πρωτεύουσας ἀναγνωρίσαντες τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐλλείψεως ἐπαρκῶν ὑδάτων ἐν τῇ πόλει, ἀπαύστως ἐπεδόθησαν μετὰ θάρρους καὶ ζήλου εἰς ἀνακάλυψιν νέων ὑδάτων, ἐκποίαςαν, ἐμύθησαν, ἐμελέτησαν καὶ ἐδαπάνησαν οὐκ ὀλίγα, ἀτυχῶς ὅμως, ὡς τὰ πράγματα ἀποδεικνύουσιν, αἱ θυσίαι αὐτῶν αὐταὶ, οὐ μόνον δὲν ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὰς προσδοκίας των, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐλπίδες αὐτῶν ἔρρουσαν ἐν τῇ καταδόθρᾳ τῆς ἀποτυχίας καὶ δὴ ἴσως καὶ τῆς ἀπελπισίας. Ἀπὸ πολλῶν δὲ ἦδη ἐτῶν αἱ Ἀθῆναι κυριολεκτικῶς στεροῦνται ὕδατος καὶ οὐδὲν οὐσιαστικῶς ἀποτελεσματικὸν ἐγένετο, ἐκτός τῆς προσθήκης ὀλίγου ποσοῦ κοινοτικῶν ὑδάτων καὶ τῆς ἐκκαθάσεως τῶν ὑπαρχόντων παλαιῶν τε καὶ νέων ὑδραγωγείων καὶ τῶν πηγῶν αὐτῶν, ἐξ οὗ προσηγορήθησαν μεγαλειότεραν τινὰ ὄντως τῆς συνήθους ποσότητα ὑδάτος. Τὸ δὲ περιεργώτατον, ἀπαύστως ἀκούομεν νέα σχέδια, νέας δοκιμαίας, νεωτέρας προτάσεις, ἀτελεσιτέρας συζητήσεις, ἀνευ πραγματικῶ ἀποτελεσμάτων, ἐνῷ τούναντιον τὸ ὕδωρ οὐδόλωσ πλεον αὐξάνεται, ὁ δὲ πληθυσμὸς καὶ ἡ ἔκτασις τῆς πόλεως ὀλον ἐπέκτείνεται πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις τοῦ ἄττικῷ ἰδάφους.

Ἀφιέμενοι κατὰ μέρος τὴν ἐξέτασιν τῶν καλῶς ἢ κακῶς μέχρι τοῦδε γενομένων καὶ τί ὑπὸ σκέψιν σχέδια ἢ πράξεις τεκταίνονται, ὡς μὴ ὄντως τοῦ ἐκτιθεμένου σκοποῦ τῆς παρουσίης πραγματικῆς, ἔλθωμεν ἀμέσως ἐν τοῖς πράγμασι καὶ ἐξετάσωμεν, ἂν ὄντως ὑπάρχωσιν ἐπαρκῆ καλλιεργήσιμα ὕδατα ὑπὸ τὰ σπλάγγνα τῆς γῆς καὶ πλησίον τῶν Ἀθηνῶν, δυνάμενα νὰ διοχετευθῶσιν ἐν ταῖς δεξαμεναῖς, ἀνευ σημαντικῆς δαπάνης, καὶ θεραπεύσωσι τὰς ἐλλείψεις. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Σουμαρίπα, κατὰ τοὺς παλαιούς ἐκείνου χρόνους καθ' οὓς αἱ Ἀθῆναι εἶχον πληθυσμὸν 400 καὶ ἐπέκεινα χιλ. κατοίκων, ἡ πόλις ὑδρεύετο ἀφ' ὧν τῶν περιβαλλόντων αὐτὴν πηγῶν τῶν ὀρέων διὰ πλείστων ὑδραγωγείων, καταληγόντων εἰς τὴν πόλιν, ἅτινα, μετὰ πάροδον τοῦ χρόνου καὶ τῶν ποικίλων περιπετειῶν εἰς ἃς περιέστη αὐτῇ ἐγκαταλειφθέντα εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ πανδαμάτορος χρόνου, ἄλλα μὲν κατεστράφησαν τελείως ἢ μὴ, καὶ ἄλλα ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν χωμάτων. Κατὰ τοὺς νεωτέρους δὲ ρωμαϊκοὺς χρόνους, ἰδίως ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀδριανοῦ, ὅτε αἱ Ἀθῆναι ἔλαβον νέαν ἀνάπτυξιν καὶ ζωὴν, τινὰ μὲν τῶν ὑδραγωγείων ἐκείνων ἐχρησιμοποίηθησαν, ἄλλα δὲ νέα κατεσκευάσθησαν, καὶ ἡ δι' αὐτῶν μεταφορὰ τῶν ὑδάτων ἐπῆρκε τότε εἰς τὰς σχετικὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως.

Ὅτε δὲ πάλιν μετὰ τὴν νεωτέραν κατάστασιν, ἡ πόλις περιήλθεν εἰς νέαν ἐρήμωσιν, κατὰπτωσιν καὶ καταστροφῆν, ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας, τὰ ὑπάρχοντα τότε ὑδραγωγεία κατεστράφησαν ἐκ νέου καὶ ἡ πόλις ὑπὸ ὑδραυλικὴν ἐποψὴν περιέστη εἰς κρίσιμον θέσιν, ἀρδευομένη ἐκ τῶν ἐνόντων.

Μετὰ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ Ἑλλ. κράτους, ἡ αὐτὴ κατάσταση ἐπικολούθησεν, ἦτοι ὁ πορισμὸς τῶν ὑδάτων ἐγένετο ἐκ τῶν ἐν καλῇ καταστάσει μόνον ἐφρεθέντων ὑδραγωγείων, βαθμηδὸν δὲ καὶ κατὰ τὰς αὐξανούσας ἀνάγκας τῆς πόλεως ἐχρησιμοποίηθησαν τὰ ὑπάρχοντα νῦν ὑδραγωγεία τῆς παλαιᾶς Ἑλληνικῆς κατασκευῆς, ὡς καὶ τὰ τῆς Ἀδριανείου. Ὁ χρόνος ἐν τούτοις παρήργησε, τὰ ἐγκαταλειμμένα ὑδραγωγεία κατεστρέφοντο, ἦδη δὲ εἰσι γνωστὰ μόνον ὅσα ἀνεκαλύφθησαν, ἐξ ὧν πολλὰ διατελοῦσιν ἐτι ἐν ἀχρησίᾳ, διότι ἀγνοεῖται τὸ δίκτυον καὶ ἡ πηγὴ των.

Αὕτη εἶναι ἐν συντόμῳ ἡ ἱστορικὴ ἀφήγησις τῆς καταστάσεως καὶ χρησιμοποίησεως τῶν παλαιῶν ὑδραγωγείων.

Ἦδη ἐρχόμεθα εἰς τὸ προβαλλόμενον ζήτημα, οὗτινος τὴν λύσιν ζητοῦμεν παρὰ παντός ὑδραυλικῆς ἢ ἐνδιαφερομένου.

Εἶναι γνωστὰ αἱ ἀρχαῖαι ἐκεῖναι πηγαὶ τῶν ὑδάτων, ὡς καὶ τὸ δίκτυον τῶν ὑδραγωγείων δι' οὗ ἐπορίζοντο ἄφθονον ὕδωρ αἱ 400 χιλ. φέρουσαι τότε πληθυσμὸν Ἀθῆναι; Ἀνακαλυπτομένων δὲ τῶν πηγῶν τούτων, ὡς καὶ τῶν σχετικῶν ὑδραγωγείων, θὰ ὑπάρξῃ ἀρκετὸν ὕδωρ, ὅστε νὰ θεραπεύωσιν αἱ παρούσαι καὶ μέλλουσαι ἀνάγκαι τῆς πόλεως;

Ἄς ἐξετάσωμεν τὸ δίκτυον. Οὐδαμῶς εὕρισκομεν αὐτό, ἀλλὰ τούναντιον ἄσχετα σχέδια, τυχαῖαι ἐργασίαι, ἀβασίμουσι δοκιμαίαι καὶ ἀτυχεῖς κρίσεις καὶ ἐπικρίσεις. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνακάλυψιν καὶ ἐκκαθῆν ἀρχαίων ἱστορικῶν θέσεων, μνημείων κτλ. ἀφίνομεν ἐκστάσει τοὺς ξένους ἀποκαλύπτοντας ἐν μεγίστῃ ἡμῶν ἐκπλήξει καὶ ἀθυμίᾳ, ἀνεκτιμήτους θεσφατοῦς καὶ ἔργα τέχνης καὶ δόξης περικλυοῦς. Μὴ ἄρα ἀναμένομεν νὰ μᾶς ἀποκαλύψωσιν οἱ ξένοι καὶ αὐτὰ τὰ ὑδραγωγεία, καὶ ἐν μεγίστῃ ἡμῶν θαυμάσιᾳ μᾶς εἰπωσιν, αἰδοῦ καὶ τὸ ὕδωρ σας;»

Καὶ ἐν τούτοις παρουσιάζεται ἄνθρωπος, Ἕλληνας, σπλάγγων ἐκ τῶν σπλάγγων μας, καὶ μᾶς λέγει: «Ἰδοὺ! Ἐμελέτησα, κατέστρωσα σχέδιον δικτύου τῶν παλαιῶν ὑδραγωγείων, δότε μοι τὰ μέσα νὰ ἐκθῶμαι ταῦτα καὶ εὐρῶ τὸ καλυπτόμενον ὕδωρ,» καὶ κωφεύομεν. Διατί; διότι ὁ ἀνθρώπος δὲν φέρει ἴσως περιγρημνάς ξένου.

Ἀρκεῖ. Εἰς προσεχῆς ἡμῶν φύλλον θέλομεν ποιῆσαι ἐναρξιν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀρχαίου δικτύου μετὰ τῶν σχετικῶν εἰκόνων, ἐκτιθέντες λεπτομερῶς καὶ ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπεται, τὰς θέσεις δι' ὧν τοῦτο διήρχετο, τὰ σημεῖα εἰς ἃ ἀφθονον ὕδωρ ὑπάρχει, τὴν διεύθυνσιν τῆς μεταφορᾶς καὶ τὸν ὀπλολογισμὸν τῶν ἀσημάντων δαπανῶν, δι' ὧν θέλομεν ἀπαλλαχθῆ ἀπὸ τῆς μαστιζούσης ἡμᾶς ἀνομβρίας.

Φρέξ.

ΕΝ ΑΣΤΡΟΝ

I

Ἡσθάνθην τὴν νεώτατα τὰ στήθη μου νὰ φλέγῃ, κ' ἐπόθησα τοῦ βίου μου νὰ ἴδω τὴν εἰκόνα, μετὰ τὴν στολὴν τοῦ ἕαρος καὶ ἀνθηρὰν τὴν χάριν ἐπόθησα τὸν οὐρανὸν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ ἴδω, κ' ἀντὶ ἀνθρώπων ἀγγελοὶ αὐτὴν νὰ ἐκατόκουν' ἐπόθησα κ' ἐξήτησα καὶ ἠλιζὸν ν' ἀνεύρω, τοῦ παραδείσου τὴν μορφήν εἰς τὴν ψυχὴν παρθένου, νὰ ἴδω εἰς τὸ ὄμμα τῆς εὐτυχίας χάριν, ἀπὸ τὸ μεϊδιάμα ἀγνῆν ν' ἀντλήσω τὴν ἐλπίδα, κ' εἰς τὴν καρδίαν ἀρετῆς τὴν πλάσιν νὰ λατρεύσω. Ἐπόθησα' ὅταν ἐρημος εἰς τὴν ἀκτὴν ρευθῶδης, τὸ ἀπειρον τοῦ ἀχανοῦς ἐνθέως θεωροῦν, ἐν ἄστρον ὅπερ ὑψηλὰ ἔλαμπε 'κεῖ μαρμαίρον, νὰ εἶχον ἐρωμένην μου νὰ εἶχον σὺντρόφον μου. Ἐκείνον ναὶ ἐπόθησα τὸν ἅγιον σπινθῆρα, τὸν λάμποντα ἀμέριμον τὸν εὐτυχῶς βιοῦντα, ν' ἀπέσπων ἐκ τοῦ σύμπαντος ὡς μίαν ἀνεμώνην, ἢν ποτε πλάνοσ ποιητῆς ἐκ τοῦ γνήνου ἀνθρώπου, μετ' εὐλαθείας ἱερᾶς περιπαθῶς ἐκκόπτει μ' ἐκείνον ὡς ἐπίγειον τῶν πόθων μου νυμφίον, τῆς γῆς νὰ ἐνώσω τὴν ζωὴν τὸ πᾶν τὴν εὐτυχίαν καὶ ὅταν αὕτη μαρανθῆ μετὰ τῶν θνητῶν τὴν μοῖραν, τὴν τελευταίαν στοναχὴν στὸ ἄστρον μου ν' ἀφήσω, καὶ ὅταν οὐδύσω γὰρ ἐδῶ ἐκεῖνο ἄς ἀνέλθῃ, καὶ πάλιν εἰς τὴν ἔκτασιν τοῦ οὐρανοῦ μαρμαίρον.

Εἰς τὴν ἀκτὴν κατάπικρος ὡς Ἰερεμίᾳς ἐνθους, τὴν λύραν τῶν βασιάνων μου ἐν θρηνηδίᾳ κρούων,

τὰς ἀναμνήσεις ἐψάλλον τῶν πρώτων ἡμερῶν, καὶ τὴν εἰκόνα ἐν σιγῇ τοῦ μέλλοντός μου εἶδον, ὡς φάσμα τι περιλύπον ὡς μελανὴν σκιάν, ἥτις βραδέως ἤρχετο ἐπὶ τῆς παραλίας, ὡς νηρὶς λευκόπτερος, κ' ὡς ἡ ὠχρὰ Σελήνη, ἐκχέει λάμψιν ζοφερὰν ἐν τῇ νυκτὶ τοῦ σκότους, οὕτω κ' ἐκείνη φοβερὰ μὲ τρόμον μεγαλεῖον, ἐξέπληξε τὴν τάλαιναν τοῦ ἀλόγου μου καρδίας. Ἐφαίνετό μοι ὡς τιτάν, ὡς γίγας τις πυγμάχος, ταρασσὼν μὲ τὴν ἀγρίον κ' ἀπαίσιον μορφήν, τὴν θλίψιν τῆς καρδίας μου καὶ τῆς ψυχῆς τὸν πόνον· τὴν ἐβλεπον ὡς δῆμιον τοῦ ἀτυχοῦς μου βίου, ἀσπλάγχχνως καταστρέφοντα πᾶν ἔγνος τῶν ἐλπίδων, καὶ εἰς τὸν τάφον σύροντα τῆς ἕλης τὸ σαρκίον. Ἦτον ἡ μοῖρά μου αὐτὴ ἡ μάγος Εἰμαρμένη, λευχειμονοῦσα ὡς ἀγνή θεοῦτις καὶ δικαία.

Ἐν στιγμαὶ πικρᾶς ἀνίας ἐποχὴ κλαυθμῶν ζεῖα. Μὲ μεϊδιάμα πανούργον τότε ἐρριπτε τὸ βλέμμα, καὶ τὸ μαγικὸν τῆς στέμμα εἰς τὴν κεφαλὴν φοροῦσα, ἐπροσώλωνεν εἰς τ' ἄνω τοὺς πυρῶδεις ὀφθαλμούς, ὅπως τ' ἄστρον ἴδ' ἐκείνο ὅπερ τόσῳ τὸ ἡγάπων. Τὴν ὑπόξανθὸν τῆς κόμην ἐκυμάτιζεν ἡ ἀύρα, καὶ ἐνόμιζον εἰς ὄψεις, ὅτι θὰ μεταβληθῶσι ἐμεῖλλον ἐν ἀκαρεὶ, κατ' ἄρῳ δόδιος δταν ἔχρηε τὴν παρεϊάν τῆς, κάμινος φλογώδης ἦτο κατακαίουσα τὸ πᾶν.

... Τὴν ῥομφαίαν τῆς ὀδύνης, ἠτοιμάζετο νὰ ἐμπήξῃ, εἰς τὸ τεθλιμμένον στήθος, ὅπως μ' ἴδῃ ἀπνονν θῦμα. ... Αἱ δυνάμεις μου νεκροῦνται καὶ τὸ αἷμ' εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὰς φλέβας σταματᾷ, «Πρὸς θεοῦ», φρενῆρης κρᾶζω, «εἰμαρμένη φοβερὰ...»

II

Καὶ ἔσπνῳ, ἐνῶ πλῆσιόν τῶν ἐρώτων μου ἡ νύμφη, τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν πῆθων ἡ παρήγορος μορφή, καθήμενὴ μ' ἐθεώρει, καὶ δακρῦουσα ἐφίλει τὸ μικρὸν ἐκείνο ἄστρον, ὅπερ πρό τινος μὲ τρόμον τῇ προσέφερον ἡ χεῖρ μου.

Τὸ ἠσπάθην καὶ ἐγὼ κ' ἔκτοτε ἐπὶ τοῦ στήθους ἡ πεφιλημένη κόρη, κόσμημα ἐν μόνον φέρει, ὅπερ τοὺς παλμούς ἀκούει τῆς καρδίας, κ' ἐννοεῖ, τῆς ἀγάπης τῆς τοὺς στόνους· ναί, τὸ βλέπω εἰν' ἐκείνο τῶν ἐλπίδων μου τὸ ἄστρον...

III

ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

(Ποίημα τοῦ Goethe.)

Ποῖος τέτοια ὦρα πέρα 'κεῖ μὲ τάλωγο προβάλλει, μεσάνυχτα, μέσ' ἄ τὸν βοριά καὶ ἄ τὴν ἀνεμοζάλη; Ἐνας πατέρας, ποῦ κρατεῖ σφικτὰ σφικτὰ τὸν γιού του ἄ τὴν ἀγκαλιά του τὴν ζεστή, καὶ πάει ἄ τὸ χωριό του.

Παιδάκι μου, τί ἔπαθες καὶ κρύβεις τὴν θωριά σου;— Πατέρα μου, δὲν βλέπεις 'κεῖ, δὲν βλέπεις ἐμπροσά σου ἕνα στοιχεῖο μὲ μακρὰ οὐρά καὶ μὲ στεφάνι;— Παιδί μου, εἶνε σύννεφός, καὶ ὅταν στοιχεῖο σοῦ φάνη.—

» Ἀγαπημένο μου παιδί, ἔλα μαζί μὲ 'μένα, τρέξε! Παιγνίδια ἐμορφα θὰ παίξω γ'ὼ μὲ ὄνα μέσ' ἄ τὴν αὐλή μου θὲ νὰ ἴδῃς χιλιάδες λουλουδάκια, ἔχει πολλὰ ἡ μάννα μου χρυσὰ φορεματάκια.»—

Πατέρα μου, πατέρα μου, ἀκοῦς τί μοῦ φωνάζει μέσ' ἄ τὸ αὐτί-μου τὸ στοιχεῖο, ἀκοῦς καὶ τί μοῦ τάζει;— Μὴ τρέμεις, μὴ ταραζέσαι, ἀθῶό μου παιδάκι· μέσα ἄ τὰ φύλλα τὰ ἔσρα σφυρίζει τὰγεράκι.—

» Θέλεις, ἀγῶρι ζηλευτό, νάρθῃς μαζί μου τώρα; Ἡ κόραις μου σὲ καρτεροῦν ἐκεῖ ἄ τὴν κάτω χώρα ἢ κόραις μου μὲ τὸν χορὸ τῆς νύχταις των περνοῦνε, καὶ θὰ χορεύουνε καὶ σὲ καὶ θὰ σὲ τραγουδοῦνε.»—

Πατέρα μου, πατέρα μου, δὲν βλέπεις ἀσπροφόραις ἐκεῖ ἄ τὴν πέρα καταχνιά καὶ τοῦ στοιχειοῦ τῆς κόραις;— Παιδάκι μου, παιδάκι μου τῆς βλέπω ὅπως πρέπει: ἰτιατὲς μονάχα εἶν' αὐταῖς, ποῦ ἡ 'ματιά σου βλέπει.—

» Σὲ ἀγαπῶ, ἡ ὄψι σου γελᾷ χαριτωμένη; καὶ, ἂν τὰ λόγια δὲν ἀκοῦς, ἡ βία τότε μένει.»— Πατέρα μου, πατέρα μου, μὲ ἄρπαξε, μὲ πέρνει! Κακὸ σὲ μένα τὸ στοιχεῖο, κακὸ πολὺ μοῦ φέρνει!—

'Ετρόμαξ' ὁ πατέρας του· χτυπᾷ τὸ ἄλογό του, κρατεῖ βουδὸ ὅταν λείψανο ἄ τὴν ἀγκαλιά τὸν γιού του, φθάνει ἄ τὸ σπῆτι βιαστικὸς καὶ κατακουρασμένος ἄ τὴν ἀγκαλιά του ἦτανε ὁ γιούς του 'πεθαμένος.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Δ. ΒΛΑΒΗΣ

Σημείωσις.—Καὶ τὸ ἐν τῷ προηγούμενῳ τῆς Φύσεως φύλλῳ δημοσιεθὲν ποιημάτιον τὸ ἐπιγραφόμενον τὸ κ ἄ τ ο π ι ρ ο ν τ ῆς Μ ο ῦ σ η ς εἶνε τοῦ Goethe, κατὰ τυπογραφικὸν δὲ λάθος παρελείφθη ἐν τῷ φύλλῳ ἐκείνῳ ἢ περὶ τούτου σημείωσις.

Η ΑΙΓΛΗ

Νῦξ ἦτο ἔτι ἔαρος τερπνὴ καὶ μυροβόλος Ὅτε εἰς εὐδροσον ἀκτὴν τοῦ προσφιλοῦς Φαλήρου 'Ρεμβύδεις ἐκαθήμεθα' τοῦ οὐρανοῦ ὁ θόλος Ἦτο χρυσοῦς· μαγευτικὴ στιγμὴ θεοῦ ὄνειρου!

Αἴφνης τὰ ἄστρα τρέμοντα ὠχρίων τὰ ὠρατὰ Φεύγει ἡ νῦξ ταχύπτερος, ὡς μέλαν φάσμα κύπτει, Ὅτ' ἐκ τοῦ ζόφου τῆς νυκτός—ὦ, θαυμασία θέα— Ἐφάνη ρεῦμα φωτεινὸν ἠδέως ν' ἀνακύπτῃ...

Ἦτο ἡ αἴγλη ἡ λαμπρά, ἡ αἴγλ' ἡ φωτοβόλος Καὶ αὐθωρεὶ κατηύγασε τὴν περίξ μάγον φύσιν· Ἠγέρθημεν ἦτο γλαυκὸς τοῦ οὐρανοῦ ὁ θόλος Καὶ αὐρα πνεύουσα τερπνὴ ἐδρόοιζε τὴν κτίσιν.

Ἡ αἴγλη ὑποφαίνεται καὶ μεϊδιᾷ ἡ φύσις· Αἰγλήεν ἄστρον τῆς αὐγῆς γλυκίφωτον μαρμαίρει· Τὰ αἰολόφωνα πτηνὰ μαγεύουν τὰς αἰσθήσεις Ὅτε λεφύριος πνοὴ τὰ ἄσματά των φέρει!...

Εἶνε προάγγελος γλυκὺς ἡ αἴγλη τῆς πρωίας Εἶνε λαμπρὸν ἀπαύγασμα τοῦ φεραυγοῦς ἡλίου· Εἶνε λαμπὰς αἰγλήεσσα καὶ πλήρης γοητείας Ὡ ἰ λ α ρ ὀ τ ῆ ς π ἄ ν τ ε ρ π ν ο ς εἶ ν ε τ οῦ Αἰ ω ν ῖ σ τ ο υ!

Ἀθήναι, Φεβρουάριος 1892. ΑΛΕΞ. ΓΙΑΚΟΥΜΙΑΝΗΣ

ΔΙΠΛΟΥΝ ΔΡΑΜΑ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Α'. Μοιραία συνάντησις. — Μαῖρη Β... Ἦτο ἑσπέρα ἐξῶς μαγευτικὴ. Αἱ τελευταῖαι ἀκτίνες τοῦ δυσμένου ἡλίου μεγαλοπρεπῶς διασχίζουσαι τὸν κυανόλευκον καὶ διαυγέστατον ἀττικὸν ὄριζοντα, ἡ λεπτὴ καὶ μυροβόλος δρόσος ἐλαφρῶς προσψύκουσα τὸ δέρμα, καὶ ἡ περίξ ἐπιβάλλουσα ὠραία θέα

Ἡ Μαῖρη... καὶ καλλονὴ ἀπετέλουσιν ὄντως θέαμα ἐξαισιον καὶ ἀπόλαυσιν ἐλευστικωτάτην. Τὸ δὲ ἄστρον τῆς ἡμέρας κλίνον ἤδη πρὸς τὴν δύσιν του, καὶ ὡσεὶ σπεῦδον νὰ δώσῃ πέρασ εἰς τὴν μαγευτικὴν ἐκείνην ἑσπερίδα, ἐφαίνετο κάπως ἐπιβραδύον τὴν ἐπιτελείωσιν τῆς τροχιάς του, ἵνα κρῖτερον ἴδῃ ἴσως, ἂν τις τῶν θνητῶν ἐφθόνη τὴν δόξαν του, ἢ ἐπόθει μακροτέραν τὴν ἐν τῇ γῆ διαμονὴν του καὶ παροχὴν τῶν γλυκυφύτων καὶ θαυμασιῶν ἀκτίνων του.

Καὶ ὄντως δὲν ἠπάτατο. Παρὰ τοὺς στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐβάδιζε σιγαλῶς νεανίας μέλανα ἐνδεδυμένος, μετρίου ἀναστήματος, μὲ μικρὸν μέλανα μύστικα καὶ ὀφθαλμοῦς ζωηροῦς καὶ ἐκφραστικούς, ὅστις ρεμβάζων καὶ ἀποθουμάζων τὴν περίξ αὐτοῦ μαγευτικὴν καλλονὴν τῆς φύσεως, τὴν πλήρη δρόσου καὶ ἀρώματος ἀτμοσφαιραν, μετ' ἐκστάσεως καὶ συγκινηθῆντος προσέβλεπε τὸν δούμενον ἡλίον καὶ τὴν χρυσεύουσαν περιόχην του, καὶ ἐλυπεῖτο ἐνδομύχως διότι δὲν προσηλοῦτο ἐκεῖ, ἵνα παραταθῇ ἡ μαγευτικὴ ἐκείνη εἰκὼν καὶ ἀπολαύσῃ οὕτω τελείως τὴν ἡδονὴν τοῦ χαρισιατάτου θεάματος.

Ἄλλ' ὁ φεραυγῆς Ἠλῖος ἐννοήσας φαίνεται τὸν ἀνίερν πῆθον ἐκείνου, ἐπετάχυνεν ἐπὶ μᾶλλον τὸ βῆμά του, ἵνα ταχύτερον ἔτι τὸν ἐγκαταλίπῃ, ὅτε ἀγανακτήσας ὁ νέος·

— Πῶς νὰ αἰσθανθῇ τις εὐτυχίαν, μετὰ στόνου καρδίας εἶπεν, ἀφοῦ τόσο ταχέως παρέρχεται!

Καὶ ἀφῆσας τὴν μαγευτικὴν ἐκείνην ἀπόλαυσιν ἐστράφη νὰ φύγῃ, ὅτε φεῦ! ὁ τάλας συναντᾶται κατὰ πρόσωπον πρὸς νεαρὰν ξανθοπλόκαμον καὶ ὠχρίαν δεσποινίδα, ἥτις ἀντιθέτως καὶ ἀπὸ τοῦ ἐξοχικοῦ ἴσως περιπάτου ἐρχομένη, ἀκουσα ρίπτει βλέμματα ἐκπλήξεως καὶ δειλιάς ἐπ' αὐτοῦ, καὶ... ἀκουσῶς αἰφνης μεϊδιάσασα ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκῆτῳ συναντήσῃ, ἐξακολουθεῖ ἀμέσως τὸν δρόμον τῆς, ἵνα μὴ παρεξηγηθῇ.

Ὁ Μιμῆκος εὐλαδῶς προσκλίνας ἐχαιρέτησε, τούτο μόνον θεωρῆσας καθῆκον νὰ πράξῃ ἐπὶ τῇ τυχαίᾳ καὶ αἰφνιδίᾳ ταύτῃ συναντήσῃ καὶ ἐξακολούθησε καὶ αὐτὸς τὴν πορείαν του ἀντιθέτως. Πλὴν, ἀπρόοπτόν τι τοῦ ἐκέντησε τὴν καρδίαν.— Τί ὠραία κόρη, εἶπε τότε, στραφεὶς πρὸς τὴν φεύγουσαν νεάνιδα, καὶ τί γλαυκὸ, τί ἐλευστικὸν μεϊδιάμα ἦτον ἐκεῖνο!

— Ἄ!... ἐξακολούθησε πικρῶς μετὰ μικρὰν ἀσέψιν, πῶς νὰ αἰσθανθῇ τις εὐτυχίαν, ἀφοῦ τόσο ταχέως παρέρχεται! Νά, καὶ αὐτὴ ὁμοιάζει πρὸς τὸν Ἠλίον, τὸν ὅποιον πρὸ ὀλίγου ἐθαύμαζον καὶ ὅστις τόσο ἀποτόμως μ' ἐγκατέλιπε.

Δύο ἡλιοι! Ἄπὸ βάθους δὲ καρδίας ἀναστενάξας, ἔλαβε τὴν πρὸς τὴν οἰκίαν του ἀγρῶσαν.

Ἄλλ' ἡ νεανίς ἐκείνη τίς ἦτο; Εἶχεν ἄρα γε τὰς αὐτὰς ἐντυπώσεις καὶ ἐμπνεύσεις μὲ τὸν νεανίαν;

Ἡ Μαῖρη, γερμανὶς παιδαγωγὸς πρὸ διατίας ἐγκατασταθεῖσα ἐν Ἀθήναις, ἦτο τὸ θῦμα τοῦ ἀττικῦ ὀριζοντος, τοῦ κυανόλευκου οὐρανοῦ, τῶν ἀνατολικῶν ἀνθῶν, τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως καὶ τῶν θεῶν ἔργων τῶν ἀθανάτων χρόνων! Ἦτο ὅλη μύρον, δρόσος, ποιήσις καὶ θαυμαστὴς τῆς ἀθανασίας! Ἄφ' ὅτου ἐπάτησε τὸ Ἀττικὸν ἔδαφος καὶ εἶδε τὴν ἑλληνικὴν γῆν, καθ' ἑαυτὴν εἶπεν— Ἐδῶ θ' ἀποθάνω!

Ἐξήρχετο καθ' ἐκάστην, ἰδίως πρὸς τὸ ἑσπέρας, μετὰ διηγετικῆς ἐργασίας καὶ μελέτης, καὶ μεταβαίνουσα, εἴτε εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, εἴτε εἰς τὴν Ἐκθεσιν, εἴτε εἰς τὴν ἐξοχὴν, εἴτε ἐντὸς τοῦ βασιλικοῦ κήπου, ἐθαύμαζε πάντοτε τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τῶν παρελθόντων ἐκείνων μακαρίων χρόνων καὶ μεθυσκομένη ὑπὸ τῆς θεσπέσιας δρόσου τῆς ἑλληνικῆς ἀτμοσφαιρας, συνέλλεγεν ἀνθη, εἰκόνας, βιβλία καὶ ἀρχαῖα συντρίμματα καὶ μετὰ τούτου ἐμπλεως ζωῆς καὶ χάριτος ἐπέστρεφεν εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς, ὅπερ βαρβαθηδὸν μετέβαλεν εἰς ἀληθῆ ἀνάθηα, πραγματικὸν σπουδαστήριον καὶ καλλιτεχνικὸν μουσεῖον. Ἄνθη, ποιήσις, εἰκόνας, ἀρχαιότητες καὶ τὰ τοιαῦτα ἦσαν τὸ κύριον μελέμα τῆς ἐν ὄρα σχολῆς, καὶ ἡ διασκεδασίς τῆς ἐν ὄρα ἀνίας. Ἡ Μαῖρη ἦτο καὶ εἰς ἄκρον φιλόμαθης, κατεγίνετο μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν, ταχέως ἐξέμαθε τὴν μυθολογίαν, καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν ἑλληνικῶν χρόνων, μελετήσασα ἐν ταῦτῳ καὶ πάντα τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα. Ὁ Παρθενῶν δὲ αὐτὴν ἦτο πλεόν τι ἡ ἰδανικόν, θῖτον, ὑπέρτατον τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ἔργον, ὅπερ ἀπεικάει δαιμόνιον, καὶ καθ' ἐκάστην σχεδὸν μελετῶσα αὐτὸν καὶ ἐκ τοῦ πλησίον, εἶχεν ἐκμάθει πᾶν τὸ κατ' αὐτὸν καὶ μέχρι τῶν ἐλαχίστων αὐτοῦ λεπτομερειῶν, ἀνερχομένη μάλιστα πολλὰκις καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιστυλίων μετὰ τῆς μεγαλειτέρας εὐχερείας. Εἶχε καταστῆ ἀχώριστος αὐτοῦ φίλος καὶ σύντροφος. Ὁ φύλακας τῆς Ἀκροπόλεως βλέποντες πολλὰκις αὐτὴν

Ὁ Μιμῆκος...

ἀνερχομένην, βαδίζουσαν και ρεμβάζουσαν επί του Παρθενώνος, εθαύμαζον την μεγάλην τόλμην και επιτηδειότητά της· ο δὲ μακάριμπα Στάθης, ο θυρωρός της Ἀκροπόλεως, ἐνθ' μακρόθεν καπνίζων μετά νυχελείας ἐπί τινος ἀρχαίου ἐδράνου, ἀπήλασε χειμερινῆς τινος ἡλιακῆς μεταμεσημβρινῆς ὥρας, παρατηρήσας αἴφνης μεθ' ὅλας τὸλμης και χάριτος ἐπήδα και ἐβάδιζεν ἐπὶ τῶν ἐπιτυλιῶν του Παρθενώνος.

— Μωρέ, γὰρ δὲς την, τὴ λεβέντισα, ἔλεγε πρὸς τινὰ συνάδελφόν του, θαρρεῖς πῶς εἶναι κανένα ἀρχαῖο πουλι πού πετὰ στῆς κολόνες!

Ἡ Μαίρη τὴν ἐσπέραν ἐκείνην καθ' ἣν ἀπροσδοκῆτως συνηγήθη με τὸν Μιμίκον, ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως και κρατούσα ἀνθή, ἐθαύμαζε τὸν κυανλευκὸν οὐρανὸν, και τὴν γλυκύτητα του ἡλίου, ἐνδομύχως ἐκφράζουσα τὴν λύπην της ἐπὶ τῇ ἐρημέρῳ ὑπάρξει της, διαλογιζομένη ἅμα, ὅτι, ὅπως ὁ ἥλιος ἐρχεται και παύρεται, οὕτω και οἱ ἄνθρωποι γεννῶνται και ἀποθνήσκουσι. — Διατί νὰ μὴ εἶμαι και ἐγὼ, ὡς ὁ Παρθενών, ἀθάνατος! διελογίσθη. — Εὐτυχία! λέξις μόνον ὑπάρχει, και οὐδαμῶς πραγματικότης, ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ!

Και ἀπὸ βάθους καρδίας ἀναστενάχασα, ἀφῆκε τὰς ὀλιβερὰς ταύτας σκέψεις και ἐστράφη πρὸς τὴν κατοικίαν της.

Κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν στιγμήν διακόπτων και ὁ Μιμίκος τοὺς αὐτοὺς περιπού διαλογισμοὺς του, ἐστρέφετο, ὅτε ἐπῆλθεν ἡ μοιραία συνάντησις!... Ταυτοχρόνως δὲ ἔδωε και ὁ ἥλιος, και ἡ τελευταία αὐτοῦ μυροδόλος και θερμὴ ἀκτίς διχοτομουμένη ἐν ταύτῳ εἰήρηχετο εἰς τὰς δύο καρδίας!

Β'

Μιμίκος. — Χαρακτήρ, οὐσία και τύπος.

Ὁ Μιμίκος, τέκνον ἀφοσιωμένον γενναίου και πιστοῦ τῆς πατρὶδος προμάχου, ἀνδρὸς Ἑλληνος ἀξιοματικῆς τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ λέξις δειλία και ἀπάτη οὐδαμῶς τῆς καρδίας εὕρισκεν ὄχι, εἶχεν ἀνατραπῆ παρ' αὐτοῦ μετ' ἐπιμελείας και φρονήσεως, ὡς σπανίως σήμερον οἱ γονεῖς παιδεύουσι τὰ τέκνα. Ἐκτός τῆς ἐκπληρώσεως του ἱεροῦ πρὸς τὴν πατρίδα του ὅρκου, ἐν εἶχεν ὁ πατὴρ ἐκείνος καθῆκον και μέλημα, πῶς κάλλιον νὰ ἀναθρέψῃ και μορφώσῃ τὰ ἑαυτοῦ τέκνα, συνωδὰ ταῖς μικραῖς αὐτοῦ οἰκονομίαις, και καταστήσῃ αὐτὰ καλοὺς πολίτας, πιστοὺς στρατιώτας και χρησίμους ἀνθρώπους. — Δὲν ἐπιθυμῶ τίποτε ἄλλο εἰς τὸν κόσμον τούτον νὰ βλέπω, ἔλεγε πολλάκις πρὸς τοὺς φίλους του, ἢ τὰ τέκνα μου βαδίζοντα τὴν εὐθείαν μόνον ἐκείνην ὁδὸν, ἣν ἡ παῖρα με ἐδίδαξεν, ὅτι κρέπει νὰ λάβωσι, διὰ τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῶν και τῆς κοινωνίας. — Ἄλλ' ὁ δυστυχῆς πατὴρ! ὑπελόγιζε πάντοτε ἀνευ του πεπονημένου δι' ὅπερ ἐσχάτως, ἅμα εἶδον αὐτὸν και συνελυπούμην ἐπὶ ἀνεπανορθώτῳ συμφορᾷ. μοῖ εἶδιδε σιγῶν, λέγων μοι — Ἐτσι εἶναι... τὰ παιδιὰ μου μοῦ κοστίζουν τὴν μισὴ μου ζωὴ, ἀλλ' ἡ καρδιά μου εἶναι ἀφοσιωμένη εἰς τὸν Θεόν.

Ὁ Μιμίκος ἦτο διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς, στερούμενος δὲ τῶν ὑλικῶν μέσων νὰ μεταβῇ εἰς Εὐρώπην πρὸς τελειοποίησίν του, διότι τὰ φῶτα και ἡ ἀνάπτυξις ἀπορροῦσαν πάντοτε αὐτόν, δὲν παρέλειπεν οὐδεμίαν περίστασιν, ἵνα χρησιμοποίησιν ταύτην ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως και προόδου του. Ἡ μελέτη, ἡ μοναξιά, ἡ ἡσυχία ἦσαν τὰ μόνα ἐφόδια του. Ἀπείστεργε τὸν θόρυβον, τὴν ἐπιδειξίαν και τὰς συναναστροφάς. Τοὺς πολλοὺς δὲ φίλους ἀπέφευγε, διότι ἐθεώρει αὐτοὺς βλαβεροὺς ἐν τοιαύτῃ κοινωνίᾳ δι' ὅπερ τοιοῦτους μόνον δύο εἶχε, τὸν Σουοιδινὸν και Χρῶσην.

Τὸν πλεῖστον χρόνον τῆς ἡμέρας διήρχετο οἶκοι μελετῶν, ὁσάκις δὲ ἐξήρχετο, ἔπραττε τοῦτο ἐξ ἀνάγκης, εἴτε λόγῳ ἐργασίας, εἴτε ὅπως περιπατήσῃ εἰς ἀνοικτὸν ἀέρα και ἀναπνεύσῃ καθαρὸν ὀξυγόνον, ὡς ἔλεγε, και ζυμωθῇ με τὴν δρῶσον, με τὸ ἄρωμα, τὴν αὐραν και τὸ κάλλος τῆς ἐξοχῆς, και οὕχι με τὴν δυσωδίαν και τὰ βακτηριδία τῆς μεμολυσμένης ἀτμοσφαιράς τῆς τύρβης και τοῦ θορύβου τῆς κοινωνίας.

Ἦτο τέλος τύπος ἀγνὸς ἀκραίονος ἀρετῆς και πνευματικῆς ἀφασίας. Ἠγάπα δὲ τὴν εὐτυχίαν ἐν τῇ οὐσίᾳ και οὕχι ἐν τῇ τύπῳ.

Ὁσάκις δὲ τῷ ἐδίδετο ευκαιρία, δὲν ἄρισε ταύτην νὰ παρέλθῃ χωρὶς νὰ ἐπιδείξῃ τὰ εὐγενῆ και ἀγνὰ αἰσθήματα ὅφ' ὧν ἐνεφεραῖτο. Συνέθη ποτὲ νὰ συνανηθῇ με γνωρίμους του, ὅτινας ἀπεπῶς ἐξεφράζοντο κατὰ τῆς νηστείας και τῶν παλαιῶν θρησκευτικῶν ἐθίμων. — Ἄν ἦτο δυνατόν, νὰ εἶχετε τὴν δύναμιν νὰ ἐπιβάλλετε τὰς νέας ιδέας σας εἰς τὴν κοινωνίαν, τοῖς ἔλεγε, θὰ

μετεβάλετε τοὺς ὁμοίους σας εἰς χοίρους. » Ἐκτοτε δὲν τοὺς συνανεστράφη, Ὅτε δ' ἐσχάτως καθήμενος παρὰ τινι τραπέζῃ ἐξωθὸν του καφφενείου τῆς Ἐκθέσεως, ἐλάβανε τὸν καφέ του, ρεμβάζων μονήρως και ἀπροσδοκῆτως ἤκουσε τὸν ὑπερήτην ἀπρεπῶς φερόμενον πρὸς τινὰ ξένην παιδαγωγὸν ἐκείθεν διερχομένην, τοσοῦτον ἠρεθίσθη και ἠγωνάκχησεν, ὡστε ἐγερθεῖς ἀμέσως συνέλαθεν ἐκείνον ἀπὸ του τραχήλου, παρὰ τὸ πελώριον ὁ ἔφερεν ἀνάστημα και παρέδωκεν αὐτόν μετὰ κόπου και πολλῶν ἀντιστάσεων εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνυκράζων.

— Ἐξόβρισε βαναύσως τὴν Ἑλληνικὴν συμπεριφορὰν και ἠσέθησε πρὸς τὴν φιλοξενίαν.

Ὁ Μιμίκος ἐγκαίρως ἐνόησεν, ὅτι ἡ κοινωνία ἐν ἣ εὕρηθη και ἦτον ἠγαθακέρως νὰ συζητῇ δὲν συνεφέρει με τὰς ἀρχὰς και τὰ αἰσθήματά του, και παντοιοτρόπως προσεπάθει ἢ ν' ἀποφεύγῃ ταύτην, ὅσον ἦτον αὐτῷ δυνατόν, ἢ μετ' ἄλλους και κόπου νὰ ὑπομένῃ τὰς παρεκτροπὰς και ἀτασθαλίαις της.

Ροῦς.

ΧΑΙΡΕ ΧΑΛΚΗ!

(Ἐπὶ τῷ θαυμάτῳ του πατρὸς μου)

Ἐκ τῶν ἰσοτεράων Ἀθηνῶν θερμὴ σοὶ προσφώνῃ τὸ χαῖρε, μάγος νηρηῆς. Πρὸς σέ, τῶν Πιερίδων δῶμα φίλιτον (1) ὁ λογισμὸς μου ἐκτιμᾷ χρυσόπτερος. Ἐὰν ἡ μάγος καλλονὴ σου με κρατῇ θερμὸν εἰσέτι λάτριν σου; ἂν ἔναυλος, ἠδὺς εἰσέτι ἀντηχῇ ὁ ψίθυρος τῶν θαλερῶν πευκῶν σου εἰς τὰ ὠτὰ μου. Ἄν ἡ γλυκεῖα στοναχὴ του κύματος με βαυκαλίξῃ, Χάλλη πολυφίλητος. ὦ! τώρα δὲχι μόνον ἔρωσ ἐνθερμὸς τὰ νεσρά μου στήθη φλέγει διὰ σέ, ἀλλὰ μυστηριώδη ἔλωσ σεβασμὸν πρὸς τὴν πευκοσκεπὴ σου γῆν αἰσθάνομαι. Ἡ καλλονὴ σου τώρα μόνη δὲν κρατῇ αἰχμάλωτόν σου τὴν ψυχὴν μου και τὸν νοῦν. Δὲν φλέγομαι νὰ σ' ἴδω ν' ἀσπασθῶ τὸ ἄγιόν σου χῶμα εὐλαβῶς ποθῶ. Τὴν γῆν σου, ἠτις κρύπτει εἰς τὰ σπλάγγνα της Ὅ,τι ἐνθερμῶσ κι' εὐσεβῶς ἐλάτρευσα με ἄφθονα νὰ βρέξω δάκρυα ποθῶ. Τὸ πατρικόν του βλέμμα τὸ γλυκύτατον σβεννύμενον δὲν εἶδον δὲν ἠτένισα τὴν δύσιν του ἡλίου του περιλαμποῦς. Τὰ δάκρυά μου ξένην γῆν ποτίζουσι Τὴν ἡμέραν σου φύσιν τὴν παρήγορον ζητεῖ εἰς μάτην περίξ του τὸ βλέμμα μου. Ἐρείπια προσδλέπει! μάρασμα ψυχρά! Ἄφρων κάλλος! νεκρῶσιν, σιγὴν! Ποῦ τῶν ὠραίων λόφων σου ἡ πρασιά: Τῆς φύσεώς σου ποῦ ἡ μάγος καλλονὴ; Τῶν βαθυσκίων σου δασῶν ὁ ψίθυρος και τὸ μεθόν ἄρωμα ποῦ εἶναι; ποῦ; Φύλαττε, Χάλλη, με στοργὴν τὴν ὑπαρξίν, ἠτις ἠδέως ὅσας θερμὰς ἀγκάλας σου ὑπνώττει! Κεκμηκῶτος μὴ τὸν ὕπνον του τὸν ἡμέρον ταράξεις! Σὲ ἠγάπησε σ' ἐλάτρευσε κι' ἐπόθησε νὰ κοιμηθῇ εἰς τοὺς θερμούς σου κόλπους! Θῶπευ αὐτόν τῆς Προποντιδος νηρηῆς περικαλλῆς. Ἄς βαυκαλίξῃ ἡμερος τὸν ὕπνον του ὁ ψίθυρος του δάσους και τὸν αἰσθῶν ἄς ψάλλων τὰ πτηνὰ σου με τὸ ἄσμα των. Σὲ χαίρειτίζω Χάλλη! ἡ καρδιά μου ὁ νοῦς μου ἡ ψυχὴ μου ἵπτανται πρὸς σέ! Εὐδαίμων Χάλλη, χαῖρε! Χαῖρε πάντοτε.

Γ. Α. Α.

Ἀθῆναι 16 Φεβρ 1893.

Η ΟΡΦΑΝΗ ΞΕΝΗ

Τῆς γῆς τὰ μοσχολούλουδα εἶν' ὅλα ἀνθισμένα,
Και τὰ πουλιὰ του οὐρανοῦ πετοῦν ζευγαρωμένα.
Θὰ ξαναθίσῃ τὸ ἔκπλαρον, ἀνοῖξες θάρθη κάλλι!

Και τὸ πουλι θάρθη κάλλι!

Μόν' ἡ δίκη μου ἡ καρδιά 'ς τὰ κοῦά μου τὰ στήθεα,
Χρόνια θὰ ἦναι μάρασμα... χριστιανοὶ βοήθεα!
'Αἶγος δὲν εἶνε ὁ καὶμὸς ποῦ εἶχει ἡ καρδιά μου,
Εἶνε πολλὸς ὁ πόνος μου, μεγάλ' ἡ συμφορὰ μου!
'Ἡ μάννα μου ἀπέθανε μαζί με τὸν πατέρα,
ἀπ' τῇ σκληρῇ χολέρα.

Και εἶμαι τώρα ὀρφανὴ, χωρὶς προστάτη ἕνα!
Χωρὶς κανένα συγγενῆ και ἐρημῆ 'ς τὰ ξένα.....
Εἶνε μεγάλος ὁ καὶμὸς ποῦ ἔχω μέσ' 'ς τὰ στήθεα,
Βοήθεα χριστιανοὶ! Χριστιανοὶ βοήθεα!!!!

Γ. Παπουλάς.

Ο ΜΟΝΑΧΟΣ

«Σύρε, παιδί μου 'ς τὸ καλὸ σου δίδω τὴν εὐχὴ μου
Νὰ ἔχῃς 'ς τὰ ξένα σύντροφο, παρηγορία 'ς τὴ θλίψη,
Σου δίδω και γιὰ ὁδηγὸ μιά μαύρη συμβουλή μου
Και θέλω ἀπὸ τὴ μνήμη σου μηδὲ στιγμή νὰ λείψῃ.

Οἱ ἄνθρωπ' εἶναι δόλιοι, γεμάτοι ἀπὸ φθόνον,
Σκοπὸν εἰς κάθε πράξιν των ἀσυνειδήτως ἔχουν,
'Ἡ νὰ κερδίσουν τίποτε, ἢ νὰ παρέξουν πόνον,
Και ὡς θηρία ἄγρια ἀλλήλους κατατρέχουν.

Ἐρωσ, φιλία, συντροφιά, ὅλα παγίδες εἶναι
'Ἄς διαρκῶς εἰς ὅλους μας ἡ ἀνθρωπότης στήνει!
Τὴν εὐτυχίαν ἂν ποθῆς μακρὰν, μακρὰν των μέινε,
Οὐδεὶς πλησίον προχωρεῖ χωρὶς θῦμα νὰ γίνῃ».

Αὐτὰ μοῦπ' ὁ πατέρας μου σὰν ἐφυγα 'ς τὰ ξένα,
Κ' ἐνέπνευσαν τὰ λόγια του 'ς τὴν ἀσθενὴ καρδιά μου
Νὰ μὴ πιστεῦσω 'ς αἰσθημα ἀνθρωπινον κανένα,
Κ' ἡ συμβουλή του μ' ἔφερε 'ς τὴ μαύρη μοναξιά μου.

Τώρα μ' ἀπέθανε κι' αὐτὸς και μόνος, μόνος μένω,
Μόνον τὸ φάσμα ποῦ, ἐρχεται τὴ νύκτα π' ἀγρυπνάω,
Φάσμα ἰσχνό, φάσμα χλωμό, κι' αὐτὸ 'ς ἐμένα ξένο
Και με φωνὴ τρεμουλιαστή, μοῦ λέγει κι' ἀγροικῶ:

'Υπάρχει ἔρωσ ἀληθῆς, ὑπάρχει και φιλία,
'Ὡς ὁ ἀδάμας σπάνιος, λαμπρὰ ὡς ὁ ἀδάμας.
Εἶναι φρικῶδες βάσανον ἡ ἐρημος καρδία
Σὰν τὴν ἀφίσουν ἐρημον κι' αὐτὰ τὰ ὄνειρά μας.

New York

Κ. Δ. ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ

ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑΣ

'Ερωτ. Τί κερδίζουν οἱ αὐτοκτονοῦντες;
'Απόκρ. Ἐγκαταλείπουσι ἀφόρητον βίον.
Καταπαύουσι τὰ δεινὰ των.
Ἀναπαύουσι καταπινομένην σῶμα.
Λησμονοῦσι τὴν ζωὴν.
'Αποφεύγουσι τοὺς ἐχθροὺς και τὴν κακίαν.
Ζητοῦσι μέλλον εὐτυχέστερον.
Τιμωροῦσι τὸ σῶμα.

'Ικανοποιοῦσι τὴν τιμὴν των.
Δοκιμάζουσι τὸν θάνατον.
Και μεταβαίνουν ταχύτερον εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν.
'Ερωτ. Τί δὲ χάνουσιν;
'Απόκρ. Οὐδὲν, ἢ μίαν ἐλπίδα ἀνύπαρκτον, κόσμον ἐγγώμονα, και... δεκάλεπτον πυρίτιδα.

Ἐσπερος.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Ἀίνιγμα 199

'Ἦσο ἡ εἶσα ἂν ἄρρην ἦσαι
Θὰ μ' ἔχῃς ἴσως ἐάν νυμφευθῆς
'Εν μόνον γράμμα μου, φίλε, σβύσει
Και δηλητήριο θάχῃς εὐθύς.

Ἀίνιγμα 200

Εἰς τὰ πτηνὰ με ἀριθμοῦσι
Κι' ὡς θὰ μ' εὕρησ με καλοῦσι
Τῆς κεφαλῆς μου ἂν με στερήσῃς
'Αντινομίαν θὰ σχηματίσῃς.
'Ἄν και ταύτην, ὦ φίλε, θελήσῃς
Χωρὶς κεφαλὴν ν' ἀφίσῃς,
Εἰς τὰ φυτὰ τότε θὰ μ' εὕρησ
Βοτανικὴν ἐάν ἤξεύρησ
'Εὰν και πάλιν ταυτὸ πράξῃς
(Τῆς κεφαλῆς μου μ' ἀπαλλάξῃς)
Τ' ἀλφαβήτου γράμμα θὰ ἔχῃς,
Θὰ με λύσει, ἐάν προσέχῃς.

Κυδόλεξον 201

α λ
λ λ

Συμπλήρωσις 202

κ
α
τ

ΣΗΜ. Ὁ πρῶτος λύτης τριῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω αἰνιγμάτων θὰ λάβῃ ὡς δῶρον τὴν «Σωστάναν Ραμῶν».

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ Τῷ 38 ΦΥΛΛῳ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ

194. Ἀίνιγμα.

'Αγκυρα. Ἐλυσαν αὐτὸ ἡ Δεσποινὴ Μαρία Χασβαλιᾶ, διευθύντρια παρθεναγωγείου, και ὁ κ. Ζ. Ν. Σεμιγδαλᾶς ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ κ. Σ. Δ. Παγῶνης ἐκ Ληζουρίου, ὁ κ. Μ. Κοκκινιάκης ἐκ Φαρσάλων.

195. Ἀίνιγμα.

Ρόδος—ἴδου. Ἐλυσαν αὐτὸ ἡ Δεσποινὴ Βιργινία Σιμοπούλου, ὁ κ. Σ. Πρινάρης, και ὁ κ. Ζ. Ν. Σεμιγδαλᾶς ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ κ. Γ. Ν. Τριάντης ἐκ Πατρῶν, ὁ κ. Θ. Δρακάκης και Ν. Καρακασσόπουλος ἐκ Σόρου, ὁ κ. Α. Ν. Φουρτουσιάδης ἐκ Βόλου, ὁ κ. Σ. Δ. Παγῶνης ἐκ Ληζουρίου, ὁ κ. Ν. Παρδικάκης ἐκ Σόρου, ὁ κ. Μ. Κοκκινιάκης ἐκ Φαρσάλων και ὁ Κ. Π. Κωνσταντινοῦ ἐκ Κερκύρας.

196. Ἀίνιγμα.

'Αννα—ἄννα. Ἐλυσαν αὐτὸ ἡ Δεσποινὴ Μαρία Χασβαλιᾶ διευθύντρια παρθεναγωγείου, ἡ Δεσποινὴ Βιργινία Σιμοπούλου, ὁ κ. Σ. Πρινάρης, και ὁ κ. Ζ. Ν. Σεμιγδαλᾶς ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ κ. και Ν... Δ. Α. Πανῆγος ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ κ. Γ. Ν. Τριάντης ἐκ Πατρῶν, ὁ κ. Θ. Δρακάκης και Ν. Καρακασσόπουλος ἐκ Σόρου ὁ κ. Α. Ν. Φουρτουσιάδης ἐκ Βόλου, ὁ κ. Σ. Δ. Παγῶνης ἐκ Ληζουρίου, και ὁ κ. Ε. Παρδικάκης ἐκ Σόρου.

197. Αίνεγμα.

Μυσία—μυς—λα. Ἐλευσαν αὐτὸ, ἡ Δεσποινὴ Μαρία Χαρβαλιᾶ διευθύντρια παρθεναγωγείου, ἡ Δεσποινὴ Βιργινία Σιμοπούλου, ὁ κ. Σ. Πρινάρης καὶ ὁ κ. Ζ. Ν. Σεμιγδαλᾶς ἐξ Ἀθηνῶν, οἱ κκ. Ν... καὶ Δ. Α. Πανάγος ἐξ Ἀθηνῶν, οἱ κκ. Θ. Δρακάκης καὶ Ν. Καρακασόπουλος ἐκ Σύρου, ὁ κ. Α. Ν. Φουρτουιάδης ἐκ Βόλου, ὁ κ. Σ. Δ. Παγώνης ἐκ Ληξουρίου, ὁ κ. Ν. Περδικάκης ἐκ Σύρου, ὁ κ. Μ. Κοκκινάκης ἐκ Φαρσάλων, καὶ ὁ κ. Κ. Π. Οικονόμου ἐκ Κερκύρας.

198. Αίνεγμα.

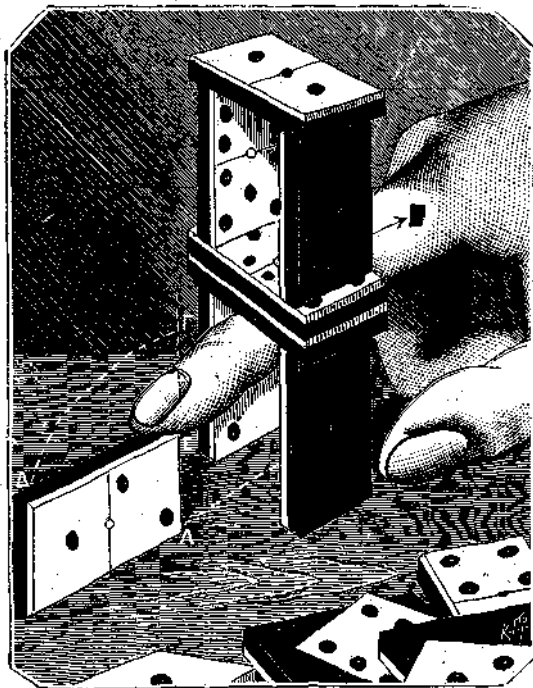
Βίος—λίος. Ἐλευσαν αὐτὸ ἡ Δεσποινὴ Μαρία Χαρβαλιᾶ διευθύντρια παρθεναγωγείου, ἡ Δεσποινὴ Βιργινία Σιμοπούλου, ὁ κ. Σ. Πρινάρης καὶ ὁ Ζ. Ν. Σεμιγδαλᾶς ἐξ Ἀθηνῶν, οἱ κκ. Ν... καὶ Δ. Α. Πανάγος ἐξ Ἀθηνῶν, ὁ κ. Ρ. Ν. Τριάντης ἐκ Πατρῶν, οἱ κκ. Θ. Δρακάκης καὶ Ν. Καρακασόπουλος ἐκ Σύρου, ὁ κ. Α. Ν. Φουρτουιάδης ἐκ Βόλου, ὁ κ. Σ. Δ. Παγώνης ἐκ Ληξουρίου, ὁ κ. Μ. Κοκκινάκης ἐκ Φαρσάλων, καὶ ὁ κ. Κ. Π. Οικονόμου ἐκ Κερκύρας.

Σημ. Πρῶτος λύτης εἶναι ἡ Δεσποινὴ Μαρία Χαρβαλιᾶ, ἥτις διοικεῖται νὰ λάβῃ τὸ ὑποσχεθὲν δῶρον, τὴν Σωσάννα Ραμῶ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

ΠΕΙΡΑΜΑ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ

Θέσατε πρῶτον δύο πεσσούς τοῦ δομινὸ ὀρθίου καὶ ἐπ' αὐτῶν ὀριζοντίως ἓνα τρίτον, ἐν σχήματι θύρας, ἔχοντας δὲ ὅλας τὰς λευκὰς ἐπιφανείας ἐστραμμένας πρὸς τὰ ἴσα. Ἐπὶ τοῦ ὀριζοντίου πεσσού θέσατε τέταρτον, ὀριζοντίως ὡσαύτως, καὶ ἔχοντα τὴν μαύρην ἐπιφάνειαν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν τοῦ ὑποκάτω αὐτοῦ. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ τετάρτου πεσσού θέσατε πάλιν, ὡς ἐν ἀρχῇ, δύο καθέτους καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄλλον ὀριζοντίως, ἐν σχήματι θύρας, ὡς δεικνύει ἡ εἰκὼν.

Τὸ πείραμα συνίσταται ἤδη εἰς τὸ νὰ ἐκβληθῇ διὰ μιᾶς ὁ κατώτερος ὀριζοντίως πεσσός ἐκ τῶν δύο ἐν τῷ μέσῳ χωρὶς νὰ καταπέσῃ τὸ ὅλον κατασκευάσμα. Πρὸς τοῦτο τοθετεῖται ἔμπροσθεν αὐτοῦ εἰς πεσσός κάθετος ἐπὶ μιᾶς τῶν μεγάλων αὐτοῦ πλευρῶν ΑΒ, καὶ εἰς τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόστασιν, ὥστε νὰ δύναται τις, περῶν τὸν δείκτην ὑπὸ τὴν κατώτεραν θύραν τοῦ δομινὸ καὶ στηρίζων ἰσχυρῶς τὴν ἄκρην τοῦ δακτύλου ἐπὶ τοῦ σημείου Ε, νὰ ἐπιφέρῃ διὰ βιαίου πρὸς τὰ ὀπίσω κινήσεως τὴν ἀπότομον ἀνύψωσιν τοῦ πεσσού εἰς τὴν θέσιν ΑΓ.

Ἐὰν ἡ κίνησις ἐκτελεσθῇ προσηκόντως, τότε ἡ γωνία Δ.

θὰ ἔλθῃ νὰ κτυπήσῃ αἰφνιδίως τὸν κατώτερον ὀριζοντίον πεσσόν ἐκ τῶν δύο ἐν τῷ μέσῳ εὐρισκομένων καὶ θὰ τὸν ἐκτινάξῃ πρὸς τὰ ὀπίσω. Τὴν ἐκτινάξιν δι' αὐτοῦ θὰ ἐπακολουθήσῃ ἀμέσως ἡ κατάβασις τοῦ ὑπερκειμένου εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἠλλείφαντος καὶ τὸ ὅλον κατασκευάσμα θὰ μείνῃ ὀρθιον.

Φ. Π.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ."

Σ. Κ. Τάνταν. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Ἐχει καλῶς. Ἀγγελίας ἀπεστείλαμεν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.—Π. Σ. Πάτρας. Ἐδημοσιεύθη. Ἐχετε παρακαλοῦμεν ὑπ' ὄψει πληθῶραν ὄλης, ἥτις μᾶς ἀποστέλλεται καθ' ἑκάστην, καὶ ἀποστέλλετε ὅ,τι δυνατόν.—Κ. Δ. Β. Ὀλεντίσαν. Ἐπιστολὴ καὶ ποιήματα ἐλήφθησαν. Ἐχει καλῶς. Σᾶς ἀναμένομεν.—Σ. Μ. Πάτρας. Ἀπαντήσατε ἔλαβατε βιβλίον;—Π. Ι. Ν. Πικρίσιον. Ἐλάβομεν ἐπιστολὴν σας καὶ σᾶς ἀπηντήσαμεν ταχυδρομικῶς. Εὐχαριστοῦμεν.—Μ. Μ. Λαμίαν. Ἐχει καλῶς. Θὰ ἐγίνετο λάθος.—Μ. Κ. Πάνορμον. Ἐπιστολὴ καὶ ἀγγελία ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Ἀποδείξετε σᾶς ἀπεστείλαμεν.—Δ. Α. Π. Ἀθήνας. Εἰς τὰς λύσεις τῶν αἰνιγμάτων μόνον οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι μέρος.—Θ. Σ. Αεωρίδιον. Ἐπιστολὴ καὶ ἀγγελία ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Ταχυδρομικῶς γράφομεν.—Μ. Β. Πάτρας. Ἐπιταχύνετε ἀποστολὴν ἐκκαθαρίσεως ἀποδείξεων.—Α. Α. Ροστέβιον. Συνδρομὴ σας ἐλήφθη 2ου ἔτους. Ταχυδρομικῶς γράφομεν.—Σ. Μ. Ἰθάκη. Ὑπομονὴ ἐξηνητήθη.—Π. Ν. Θήραν. Ἐλπίζομεν εἰς λογικὴν.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἀπὸ τῆς 15 προσεχούς Ἀπριλίου εἰσερχόμεθα, ὡς γνωστὸν, εἰς τὸ τέταρτον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Φύσεως». Συνεπῶς παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς ἡμετέρους κ.κ. συνδρομητάς, ὅπως εὐαρεστοῦμενοι, συστήσωσι τοῖς ἑαυτῶν φίλοις, νὰ ἐγγραφῶσι καὶ οὗτοι συνδρομηταί, καθότι ἐκτὸς τῶν γενομένων ἀπὸ 1^{ης} Ἰανουαρίου βελτιώσεων θὰ ἐπενεχθῶσι καὶ ἕτεροι σπουδαῖαι, ἄς ἀφίνομεν νὰ ἐκτιμήσωσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσταί.

Γνωστοποιούμεν ἐπίσης τοῖς ὀλίγοις καθυστεροῦσι τὴν συνδρομὴν τῶν τοῦ λήγοντος ἔτους, ὅπως εὐαρεστοῦμενοι ἀποστείλωσι ταύτην ἐγκαίρως, ἵνα μὴ ἐπέλθῃ καθυστέρησις τοῦ φύλλων τῶν.

Ἡ Δεσφύθουσις.

ΦΙΛΟΚΑΛΟΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗ

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ

ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΝ ΔΙ' ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΑ

Διευθυντής καὶ ἐκδότης

Ἄ. Ἀλεξιάδης

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ, Ἀθηνῶν δραχμᾶς 8, Ἐπαρχιῶν δραχμᾶς 9, Ἐξωτερικῶ φρ. χρυσᾶ 10.

(Γραφεῖα ἐναντι «Νέου Θεάτρου» ἀριθ. 11 ἐν Ἀθήναις).

ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

Ἀγοράζονται εἰς καλλίστας τιμὰς παλαιὰ γραμματόσημα μεταχειρισμένα, ἐπιστολαὶ παλαιαὶ καὶ ἐπιστολικά δελτάρια τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων ἐπικρατειῶν. Ἐπίσης ἀγοράζονται νομίσματα καὶ ἀρχαιοτήτες, παρὰ τοῦ κ.

A. WEISZ

Budapest (Hongrie) Vaczi-Kôrut 4

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΟΥ.